

Varočnina leta: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 2:50
 Mesečno . . . 1—
 Bunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vln.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih veliki
 popust.
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Maroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Sovražna ofenziva na Primorskem in v Galiciji.

Naš prestolonaslednik.

Že nekaj dni sem smo čitali v poročilih našega generalnega štaba ime našega prestolonaslednika, nadvojvode Karla Franca Jožefa kot poveljnika desnega krila naše fronte proti Rusom. Prestolonaslednik je imel vojaško šaržo podmaršala. Te dni je bil povišan v generala konjenice in obenem tudi od podadmirala v admirala.

Nadvojvoda Karel Franc Jožef je bil rojen dne 17. avgusta 1887 kot najstarejši sin nadvojvode Otona in njegove soproge nadvojvodinje Marije Jožefe, rojene princezinje Saksonske, in je tako večeraj praznoval svoj 30. rojstni dan, dopolnjuje 29 let svoje starosti.

Svojo vojaško karijero je pričel nadvojvoda v nekem lovskem bataljonu in je bil potem kot poročnik premeščen k 1. ulanskemu polku. Z enako šaržo je nato prestopil k 7. dragonskemu polku, kateremu je pripadal od leta 1905 do 1913. Leta 1906 je postal že nadporočnik, leta 1911 pa ritmajster. Majnika 1913 je bil premeščen k 39. pešpolku, čigar polkovnik-imejtelj je načelnik generalnega štaba, generalni polkovnik Conrad pl. Hötzenndorf. Kot major je poveljeval bataljonu tega polka in je bil kot bataljonski poveljnik majnika 1914 povišan v podpolkovnika. Dne 23. julija 1914, kot prestolonaslednik, tik pred mobilizacijo, je bil imenovan za polkovnika in premeščen k 1. huzarskemu polku. Kmalu nato je bil dodeljen vrhovnemu armadnemu poveljništvu. Kot tak je posejal čete na bojiščih in podpiral vrhovnega poveljnika nadvojvode Friderika v njegovih poslih. Pri načelniku generalnega štaba, Conradu pl. Hötzenndorfu, se je tu praktično vežbal v poslih generalštabnega častnika. Dne 16. julija 1915 je bil imenovan za generalnega majorja in kontreadmirala, dne 18. marca 1916 pa za podmaršala in podadmirala. Nekaj dni pozneje je prestolonaslednik odšel na italijansko črto in je v naši ofenzivi na Tirolskem poveljeval svojo armado. Po izpremehi načrtov za nadaljno vojno delovanje na italijanski fronti je prestolonaslednik oddal poveljništvo na tirolski bojni črti in prejel poveljništvo skrajnega desnega krila zveznih čet na ruski fronti, dočim se je poveljništvo v središču in na levem krilu poverilo generalnemu vojnemu maršalu pl. Hindenburgu. Sedaj je bil imenovan prestolonaslednik za generala konjenice, pač zato, ker je večji del svojega vojaškega službovanja preživel pri konjenici.

Nadvojvodu so tudi Slovenci dobro znani. V svoji mladosti je večkrat delj časa bival v Miramaru pri Trstu. Nadvojvoda Karla Franca Jožefa so tržaški Slovenci poznali kot prisrčnega otroka, ki se je veselo igral v miramarskem parku, kot ljubeznivega mladeniča, ki je prav rad pokramljal s tržaškim prostim slovenskim okoličanom, kot srečnega novoročenca v družbi njegove ljubke soproge, a sedaj ga poznamo kot krepkega, resnega moža, ki mu je določena krona staroslavne naše Avstrije in izročena v veliki meri najbližja usoda narodov naše monarhije. Prepričani, da izrekamo tako najsrčnejšo željo vsega našega najzvestejše mu udanega slovenskega naroda, pravimo: Naj bi Mu k Njegovemu rojstnemu dnevu podelil Vsevišji, da obrani našo domovino sovražne nevarnosti, jo ohrani Sebi in nam ter nam vsem čim preje pribori oni srečni mir, po katerem krepni ves svet!

Papež in vojska.

Dr. —k—. Poročila listov, da namerava sveti Oče Benedikt XV. zopet posredovati pri vojskujočih se državah v prid vjetnikom, odgovarjajo resnici. Po nasvetu in posredovanju častiljivega poglavarja sv. katoliške cerkve se bo sklenila kmalu pogodba, da se vojni vjetniki, ki so že nad poldrugo leto v vjetništvu in imajo doma troje ali več otrok, prepeljejo v Švico in tamkaj internirajo, naj so zdravi in za boj sposobni ali pa pohabljeni. Nemčija je predlogu sv. Očeta pritrdila že dne 7. julija. Tudi Francoska in Angleška bosta ugodno odgovorili, ako že nista, in ni dvomiti, da bodo tudi druge države sprejele papežev nasvet. Ker je tudi švicarski zvezni svet pri volji, sprejeti vjetnike, bo novi načrt Benedikta XV. že prav kmalu uresničen.

Nova namera sv. Očeta je krona njegovega sedanjega človekoljubnega delovanja v svetovni vojski. Takšno omiljenje usode vojnih vjetnikov je v zgodovini nekaj novega, do sedaj nezaslišanega. Kakšno hvaležno so priznavali povsod papežev trud za izmenjatev invalidov. Koliko radosti in hvaležnosti bo vzbudilo šele to delo krščanske ljubezni! Kolika tolažba za ženo, za otroke, če bodo vedeli, da mož ali oče ni več bogve kje v sovražni državi, marveč v mirni, nevtralni deželi, kjer se prosteje giblje in kjer se lažje z njim občuje.

Vsa čast pa gre tudi Švici, ki je znala ceniti

velikodušni papežev prelog in je pripravljena sodelovati, četudi jo zadene nemala naloga.

Države sporazuma, ali bolje italijanske in francoske lože, nočejo pripustiti sv. Očeta k prihodnjim mirovnim pogajanjem. Italijanski državniki in doktrinariji so dosedaj takole dokazovali, zakaj da papež nima mesta na mirovni konferenci. Papež ima, so trdili, osebno suvereniteto, nima pa lastnega ozemlja, kjer bi izvrševal svetno suvereniteto, on je depodirani (odstavljeni) knez. Depodirani knez pa nima besede pri razpravah, kjer naj se rešijo preporna vprašanja evropskih držav. To je bil dokaz dosedaj. Neki italijanski minister je pa pred malo dnevi zasuknil dokaz drugače. Papež, pravi ta novo Solon, nima govoriti na mirovni konferenci, ker se še ni odpovedal svoji državi. Dokler se ne odpove svetni oblasti in se ne zadovolji z osebno suvereniteto, ga ne moremo pripustiti k mirovni konferenci, ker bine bil nepristranski, temveč bi iskal svojo korist.

Za razloge torej ti gospodje niso v zadregi. A vpraša se samo, koliko so njih razlogi vredni. Sicer pa o rimskem vprašanju prihodnjic več.

Nova določila glede zmljetja žita.

Stajersko cesarsko namestništvo je izdalo glede zmljetja žita sledeča nova določila:

Mlini.

Dočim smo dosedaj razločevali v žitnem prometu in v prometu z mlinškimi izdelki troje vrst mlinov, t. j. mlinov, s katerimi je sklenil vojno-žitno-prometni zavod pogodbo, takozvani pogodbeni mlini, nadalje okrajni mlini in končno mlini, kateri so proti odškodnini v denarju mleti kmečko žito, bosta prišli v bodoče samo dve vrsti mlinov v poštev. Za vojno-žitno-prometni zavod bodo v bodoče mleti žito samo takozvani pogodbeni mlini in ne več, kakor dosedaj, tudi okrajni mlini. Okrajne mline se bo pritegnilo deloma v pogodbene mline vojno-žitno-prometnega zavoda, dobe torej lastnost pogodbenih mlinov, deloma se jih pa bo pridružilo med mline, ki bodo proti odškodnini v denarju mleti kmečko žito. Dočim sloni uravnava prometa pogodbenih mlinov v bistvu na pogodbenih določilih, je pa uravnava zmljetja žita proti odškodnini po določilih cesarske naredba z dne 11. junija 1916 odkazana namestništvu. Ta uravnava je sedaj določena potom deželne zakonodaje.

LISTEK

„Slovenske bojne in vojaške pesmi“.

O tej knjigi, ki smo jo že večkrat omenili, je prinesla uradna „Wiener Zeitung“ v svoji večerni številki z dne 1. avgusta zelo pomembno oceno, ki jo je spisal ravnatelj mariborske državne gimnazije dr. Josip Tominešek.

Dr. Tominešek piše med drugim:

„To je knjiga, po tisku, papirju in slikah razkošno opremljena, knjiga, ki so se ž njo hoteli Slovenci v teh resnih časih pokazati svetu; kajti pristno slovensko je v njej vse: izvirniki, prelagatelji, slikarji, natis, založništvo, Notranje življenje, ki ga diha vsaka stran in vsaka vrstica, kakor vsa zunanja oblika pa naj oznanjujeta širnemu svetu kot neovrženo in — ker je tekom stoletij vzrastlo na naravnih tleh — naravno dejstvo, kako se ta narod oklopa Avstrije, njene presvetle vladarske hiše in njenih

velikih vojskovodij, tako zelo, da si jih je izbral za predmet svojih najbolj razširjenih pesmi, celo narodnih pesmi. Ta narod je prešinjala prepričana slutnja, da bo verolomni nekdanji zaveznik pod pretezo rešitve sorojakov svoji državi prisojal več kakor četrtino ozemlja, ki je dalje nego tisoč let — slovensko! Kaka usoda bi pretila Slovincem pod jarmom Italije, to je moral vsakdo posneti iz usode tistih tisočev Slovencev, ki so v XIX. stoletju prišli pod italijansko gospodstvo: izguba vsake narodne samostojnosti in gospodarska oškodba. Zato je bil in je Slovenec vsak čas pripravljen za najhujšo obrambo. Lah mu je od nekdanj zakleti sovražnik slovenskega naroda, proti kateremu zgrabi brez odloga za orožje, ki mu pa tudi, zlasti kot zavezniku, nihče več ne veruje.

Tako se razlaga kar čudovito proroški dar slovenskega pesnika Simona Gregorčiča (rojen 1844), ki je v svoji svetovnoznani pesmi „Soči“ leta 1879 proroško zrl bodoče boje z zaveznikom in jih je opeval z živo resnico, kakor bi jih bil danes doživel. A ta pesem pa je samo eden pojav narodovega razpoloženja. V naši knjigi bereš to pesem v popolnem prevodu.

Bivajoč kakor na razpotju med slovanskimi in germanskimi in romanskimi narodnimi elementi in v prehodišču med vzhodom in zahodom, so si Slovenci ohranili svoj poseben značaj, a so bili vendar pristopni sosednim vplivom: globoko čuvstvo, živahnost in žilava vstrajnost jih usposobi, da se vrlo obnesejo, kjerkoli se česar lotijo. Osobito pa so izborni vojak. Povsod jih poznajo, kako grede pevaje in vris-kaje k naboru in na krvavo bojno polje in — sovražnik se jih boji. Ta trojna lastnost se zreali tudi v njih pesništvu. Do velikih epskih spevov se narodni ni mogel povzpeti, v liriki pa kaže i narodna i umetna pesem krasne prirodosveže cvetke. Izmed njih imamo v tej knjigi izbor v glaskem prevodu; kar zgrabijo nas te pesmi, ki obsegajo globo od Lavdona preko francoske dobe do junaka ljubljence Radeckega in do novejšega časa. Nuditi se seveda more le malo vzorcev; a že pri teh se boste osobito čudili, koliko pristnega, vojaškega in domoljubnega duha preveva te pesmi.

Knjigo krasi 18 ilustracij, med njimi 8 večbarvnih, s podobami presvetlega cesarja, generalnega polkovnika nadvojvode Evgena in generala pl. Boročiča.

Odredba vsebuje najpoprej določila glede ločitve pogodbenih mlinov in mlinov, ki meljejo proti odškodnini, ter določilo, da je pogodbenim mlinom vojno-žitno-prometnega zavoda prepovedano mleti kmečko žito.

Plačilo za zmletje.

Kar se tiče uravnave zmletja kmečkega žita proti plačilu, veljajo te-le določbe: Za zmletev žita, ali za zmletev na debelo (šrotanje) je izrecno prepovedano jemati takozvano merico, ampak mlinarja se sme odškodovati za trud samo v denarju. Tega določila se morajo mlinarji strogo držati, kajti sicer bi bilo onemogočeno nadzorovati uporabo žita. Mlinarjem, ki bi zakrivali tozadevni prestop, ki se odvzela obrtna pravica. Razven mlinarja je kaznjiva tudi še dotična stranka, ki bi dajala mlinarju merico. A da pri tem ne trpi kmet škode, se istočasno določa najvišji znesek kot odškodnina za zmletev kmečkega žita, katera znaša za zmletev 100 kilogramov pšenice, koruze in ječmena 3 K in za zmletev rži K 2,70. Za zmletev na debelo (šrotanje) pa znaša odškodnina za vse vrste žita največ K 1,30 za meterski stot. V teh zneskih so zapopadene vse postranske pristojbine za mlinarja ali za njegovega uslužbenca (napitnine itd.), tako, da je prekoračenje teh zneskov brezpogojno prepovedano. Za takozvano razprašitev se sme odbiti k večjemu 4% od žitne teže, samo pri koruzi se določa, da se sme odbiti za dobo od 1. decembra 1916 do 31. marca 1917 z ozirom na to, ker se koruzno zrnje ni suho, 6%.

Dovoljenja za zmletev ali karte za mlin.

Za zmletev kmečkega žita za domačo rabo je treba oblastvenega dovoljenja. Namen tega je dvojni: Da se nadzorujejo mlini ter da se nadzoruje uporaba žita od strani kmečkega prebivalstva. Kmet je in sploh vsi lastniki žita na deželi, ki dajo v mlin svoje žito za zmletev za domačo uporabo, morajo to naznaniti županu. Tozadevne tiskovine imajo vsa županstva. V to tiskovino se mora vpisati ime in bivališče lastnika žita, število oseb, katere ima na prehrani, vrsto in množino žita, zatem teža žita, nadalje se mora navesti mlin, ki je določen za zmletev žita. Končno je še v dotični tiskovini navesti tisto množino moke ali mlinjskih izdelkov, katero ima kmet doma v zalogi.

To prijavo ali naznanilo mora potrditi župan, kakor tudi okrajna politična oblast, oziroma njen pooblaščenec. Okrajna politična oblast, oziroma njen pooblaščenec, določita tudi časovno dobo, za katero je veljavno tozadevno oblastveno dovoljilo. Po preteku tozadevnega oblastvenega dovoljila se ne sme dati dotičnega žita v mlin za zmletev in tudi mlinar ga ne sme prevzeti. (To dovoljenje je torej nekaka karta za mlin, katera je veljavna samo za gotovo dobo, n. pr. za dva meseca.) Mlinar mora odposlati to dovoljilo, katero mora podpisati in na katero je zapisal dan, vrsto in množino mlinjskih izdelkov, tistega dne, ko je izročil kmetu mlinске izdelke, politični oblasti, ali njenemu pooblaščenec. Politična oblast (okrajno glavarstvo) mora to dovoljilo vpisati v pregledni oblik. Politična oblast ima tudi pravico, da sme sama sprejemati prijave ali naznanila kmetov za zmletev žita, ali pa, da to poveri komu drugemu. Ista določila veljajo tudi za tisto žito, katerega zmleje kmet v lastnem mlinu ali žrmljah.

Določitev mlinov.

Ta naredba daje političnim okrajnim oblastim pravico, da smejo tudi določiti mlin, h kateremu bodo smeli voziti kmetje svoje žito iz tega ali onega okoliša. Kakor dosedaj, bodo tudi v bodoče morali imeti mlinarji posebno knjigo, koje vzorec je določila namestnija. V to knjigo bodo morali vpisati vse podatke, kateri so označeni v dotičnih razpredelih. Tudi imajo politične okrajne oblasti pravico zahtevati od mlinarjev, da jim dajajo izkaze o množini žita, katero so prejeli za zmletev. Končno se še določa, da morajo imeti mlinarji svoje lastne mlinске izdelke strogo ločene od nelastnih mlinjskih izdelkov ter da mora biti na vidnem mestu v vsakem mlinu našteti c-tisek te namestniške odredbe.

Ta odredba namestnije bo naše kmetško ljudstvo zelo hudo zadela, ker prinaša nova pota, in nove skrbi. S to naredbo se torej tudi upeljejo „karte za mlin.“ Oblast bo določila, koliko žita bo smel posamezni gospodar za gotovi čas zapeljati na mlin. Te karte bodo veljale, kakor smo se informirali, za 2-3 mesece. Ako v tem času kmet ne bo zapeljal določenega žita na mlin, bo izgubil pravico do uporabe tega žita. Radi tega opozarjamo naše ljudi, da takoj, ko dobijo karto za mlin, oddajo žito mlinarju. Huda bo glede določitve mlinov. Oblasti stojijo na stališču, da se žito ne sme več dajati v mlin izven okraja. A vprašanje pa je, ali bo mogel določeni mlin o pravem času semleti izročeno mu žito. Cele Slovenske gorice so n. pr. glede mlinov zelo uboge. Kmetje vozijo svoje žito v mline na Muri. Naj prizadete občine takoj vložijo prošnje na okrajna glavarstva, da se jim dovoli voziti žito v mline izven okraja. Važno bo tudi določilo glede domačih mlinov in žrmlj. Žito se bo sicer smelo na domačih mlinih in žrmljah semljevati,

a določena bo gotova množina žita, ki se bo smela doma zmleti. Govorice, da se bodo žrmlje zapečatile itd., so popolnoma neosnovane. Svetujemo našim ljudem, da si pred vsem vse natanko zapisujejo: koliko žita so priznali, oziroma namlatili, kedaj in koliko dali v mlin, koliko kilogramov moke so dobili i. t. d. Vsi ti podatki bodo pozneje morda vsakemu posebno prav prišli.

Italija in naša zemlja ob Adriji.

V „Hrvatski Rieči“ čitamo:

Ko smo nedavno zabeležili zanimive razprave v zadnjem zasedanju italijanske komore, smo naglašali izjave italijanskega socialista Morgarija proti italijanskim aspiracijam na slovanske dežele! Naglašali smo tedaj, da ni samo vsa ententa nasprotna tem italijanskim željam, ampak da tudi med Italijani samimi ni soglasja v tem.

To mnenje je sedaj potrjeno po nedavnem zanimivem članku „La question italo-slave“ (Italijansko-slovansko vprašanje), ki je bil priobčen v listu: „Gazette de Lausanne“ (Lozanske novine). Ta članek je prinesla v celoti tudi „L'Independance roumaine“ — poluraden list rumunske vlade — od koder ga je posnelo več listov v naši monarhiji. V tem članku se omenjajo pred vsem vojni nevspehi Italije, se navajajo na kratko poznane italijanske zahteve, ter označajo stališča Srbije, Francije in Anglije, ki so nasprotna Italiji.

„Ne moremo verovati, da bi hotela Evropa izzvati nove mržnje, ki bi neizogibno dovedle do novih spopadov.“ O tem problemu nahajamo sijajno poročilo v knjigi M. Pierre de Lanaux: „La Jugoslavie.“ Pierre de Lanaux piše: „Dokler nas ne prisilijo fakti, ne dovolimo, da bi v Italiji — v deželi luči, kjer je vse nacionalno življenje zasnovano na spoštovanju svobodne izbire prebivalstva, obstajala večina, ki bi zahtevala te pokrajine, v katerih se prebivalstvo danes zaveda svoje narodnosti.“ Za Pierre de Lanauxa se — in to je glavna trditev njegove knjige — italijanstvo nehuje pri predmetju Trsta, ki je danes po večini slovensko.

Dalmacija šteje (po Pierre-u) 610 000 Slovencev in Hrvatov proti 180.000 Italijanom. Kljub protestu južnih Slovanov in njihovih francoskih in angleških braniteljev vstraja veliko število Italijanov pri svojih zahtevah. V manifestu lige „Pro Dalmazia italiana“ in v mali M. Duplanovi brošuri „Dalmazia e Italia“ je najti razmetanih razlogov, ki kaj veljajo, in takih, ki so manj veljavni. Najmočnejši razlogi Italije so zgodovinski, ki mnogo veljajo v deželi, bogati na lepili spominih. „Plemstvo in meščanstvo dalmatinsko sta — je rečeno tam — italijanska; slovanski element pa sestavljajo siromaki, s katerimi dežela ne računa mnogo. Dalmacija je dala Rimu štiri cesarje, od katerih je Dioklecijan ustanovil Split. Dalmacija je dala italijanski literaturi Uga Foscola in Tomasea.“ Manifest italijanske lige „Pro Dalmazia“ zaključuje, „da nacionalno dostojanstvo nikakor ne dovoljuje, da bi se sklenil mir, ki bi Dalmacijo in Reko dal kakim drugi državi.“ V tem pogledu je manifest odločen do najvišje stopnje. V študiji M. Prezzolinija o Dalmaciji pa se nahaja sledeči pasus: „Okupacija Dalmacije bi bil čin imperijalizma in ne bi bila posledica nacionalne vojne. Ako bi Italijo potegnil seboj imperijalizem, bi se mi odločno uprli temu. In ako bi kdaj šlo za to, da bi se slovanska večina v Dalmaciji ali kje druge zatrila, bi mi drugi Italijani — ravno zato, ker smo Italijani in ker stojimo na višji stopinji civilizacije — pokriteli na pomoč tisti večini ali manjšini.“

Ako dodamo k temu še poznana izvajanja angleškega publicista Steeda, pač vidimo, da je Italija glede svojih zahtev do slovanskih dežel popolnoma osamljena. A tudi članek v pariškem „Tempsu“ o 2 letnici vojne je — navajajoč vojne cilje entente — glede Italije omenjal le, da ima „osvoboditi“ svoje soplemenjake v Trentinu, ali nje aspiracij na Jadranu se namenoma niti dotaknil ni. In ne samo to — tudi treznejši elementi v Italiji sami odvrčajo od kakršne si bodi aneksije slovanskih krajev, ker bi se s tem ustvaril le slovanski iredentizem v Italiji. Sicer pa bo o vsem tem govoril besedo — rezultat vojne. A dosedajni potek vojne ni pokazal, da bi mogli Italijani osvojiti slovanske dežele.

Tako čitamo v „Hrvatski Rieči.“ Mi bi dodali še nekoliko. Najtehtnejšo besedo je izpregovoril zagrebški list v zaključnem stavku, kjer je povedano, kar mi vedno naglašamo: da se gospodje prepirajo za medvedovo kožo. Da, rezultat vojne bo govoril in sicer skupni rezultat, ki bo — o tem smo uverjeni — današnjem vojnem položaju — govoril za nadaljnje pripadništvo vzhodne obali Adrije k habsburški monarhiji.

Važen je citat iz članka v „Tempsu“, ker govori v lapidarnem stilu, kako neobrazložena, da, nemoralna je sedanja vojna Italije proti monarhiji. Le soplemenjake v Trentinu naj „osvobodi“ Italija — pravi „Temps.“ No, neizbrisno dejstvo je, da je monarhija — v plemeniti želji, da bi se izognila sedaj-

nemu prelivanju krvi — sama ponudila Italiji te soplemenjake, da torej tu ni bilo ničesar „osvoboditi!“ Italija je v svoji zavratnosti in objestnosti odklonila ponudbo monarhije, ker je hotela stegniti roko po deželah, do katerih nima nobene pravice ne po božjem in ne po človeškem pravu, in mora zato le ona nositi strašno odgovornost za reke krvi, ki se preliva sedaj!

In zato ne dobi, cesar ni hotela sprejeti brez krvnih žrtev.

Vrvenje na Ogrskem.

Iz Budimpešte prihajajo nekam čudne vesti, ki si jih je težko tolmačiti. Dne 8. t. m. so imele vse opozicijske stranke konference, na katerih so razpravljali o sedanji situaciji. Karolyi je v svoji stranki podal izjavo, ki nas preseneča in ki ji ne vemo obrazloženja. Predsednik je navedel razloge, ki so ga prisilili, da je s svojimi somišljeniki izstopil iz Andrassy-Apponyi-jeve opozicije, in je rekel: „Naša stranka ne deluje za bodočnost, ampak za sedanost — za neodvisnost naroda. Da nismo med vojno delovali za neodvisnost naroda, smo napravili veliko pogreško, ki se težko da popraviti.“ Mi smatramo sedanje stanje kot nevarno za domovino sploh in ne moremo sprejemati nikake odgovornosti za to, da se z vlado izvajajo skupne akcije. Dokler pa je stara stranka odobraval skupne akcije z vlado, nismo mogli ostati v njej.“ — Dalje je rekel, da se program njegove stranke da uresničiti le tedaj, če zruši vlado!

Justh je izjavil, da soglašajo z izvajanjem grofa Karolyja. V zbornici bo naglašal, da hočemo po čim hitrejšem zaključanju vojne z dravega, stalnega miru, ki bo izključal, da bi se ponavljali dogodki, kakršni so bili tisti, ki so dovedli do te vojne. Stremiti da je po mirnem, skupnem delovanju narodov. Konflikti med narodi bi se morali reševati mirnim potom. Samoobsebi umevno je, da hoče pri tem čuvati „našo teritorijalno integriteto.“ Hočemo braniti svoj lastni dom in si nočemo priključati nobene druge dežele.

Tajinstvena je beseda o dogodkih, ki so dovedli do te vojne. Koga hoče Justh s to besedo obtoževati? Zadnji pasusi pa so jasni. Tu je Justh v soglasju ne le z vsem ogrskim mnenjem, marveč se i postavlja na stališče, ki je zavzemlje vsa monarhija: ohraniti hočemo svojo teritorijalno integriteto, hočemo braniti svojo domovino. To hočemo vsi narodi monarhije do zadnje kaplje krvi! To hočemo tudi mi na južnem zapadu monarhije — ta volja je v nas tem odločnejša v teh težkih dneh, ki so prišli nad en del naše zemlje!

V Karolyi-jevih izvajanjih pa pada v oči izjava, da hoče zrušiti vlado. Zakaj prihaja grof Karolyi kar naenkrat s tem naglašanjem programa svoje stranke? — Spričo tega vprašanja moremo imeti le slutnje in ugibanja. Mari si prisvaja ta radikalni opozicijski kako posebno vlogo za bodočnost? Vrvenje na Ogrskem je polno zagonetk!

Kranjska zastava ostane v veljavi.

Ljubljanski listi priobčujejo:

„Št. 5243-Mob. Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem z dne 15. avgusta 1915, št. 5243-Mob., glede rabe tuzemskih zastav pri slovesni manifestaciji dinastične zvestobe, državne ali deželne pripadnosti. Na podlagi odloka gospoda ministra notranjih zadev z dne 12. avgusta 1916, št. 18.050-M.-I., odredim, da se smejo — s pridržkom izdaje splošnih odredb glede zastav — do nadaljnjega rabiti od tuzemskih zastav pri slovesni manifestaciji dinastične zvestobe, državne ali deželne pripadnosti izključno le zastave z belo-rdečo, črno-rumeno barvo in v deželnih barvah. Kot deželne barve imajo veljati v odloku c. kr. ministrstva notranjih zadev z dne 23. septembra 1848, št. 2778-114, zaznamovane barve: „bela-modra-rdeča“, ki se skladajo z dež. grbom. Raba takozvanih starih deželnih stanovskih barv „zlate(rumene)-modre-rdeče“, katere so bile po navedenem ministrskem odloku pridržane izključno la v lastno rabo deželnih stanov, kot deželnih barv zasebnikom ni dovoljena in je pod kaznijo cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, prepovedana. Razen navedenih tuzemskih zastav pa se smejo pri takih slovesnih prilikah kot doslej razobešati tudi zastave kranjskih mest. Uporabe ogrskih zastav in državnih zastav, ki so z monarhijo v zvezi, se ta odredba ne dotika. Ta ukaz stopi takoj v veljavo. — C. kr. deželni predsednik: Henrik grof Attems s. r.“

Italijani v Vipavski dolini.

Srditi boji pri Opatjem selu. — Pred Trstom se dobro držimo. — Zračni boji med našimi in laškimi letalci. Naši uspehi v Bukovini. — Rusi hočejo pri Stanislavu in pred Lvovom presekati našo fronto. — Velevažna posvetovanja na Dunaju. — Pred odločitvijo Rumunije. — Boji pred Solunom.

Italijansko bojišče.

Najhujša borba se sedaj vrši v Vipavski dolini. Pri Opatjem selu, t. j. južno od Vipavske doline, napadajo Italijani dan za dnevom v globokih rojnih črtah. Severno od Vipave hud artilerijski ogenj. Na jugu pred Trstom se dobro držimo. Naša fronta na Primorskem se je pomaknila z one strani Soče na Sv. goro, hrib Sv. Gabrijela, Kromberk, Panovec, Staro goro, hrib Sv. Marka, Vrtojbo in potem na zapadni rob Komenske planote, preko Lokvice, po vzhodni strani Opatjega sela, mimo Doberdobskega jezera na Debeli vrh in do Ti-mava pri Devinu.

Na Tirolskem napadajo Italijani v Suganski dolini in severno od Asiaga.

Med našimi in laškimi letalci se vrše dan za dnevom tekmovalni boji. Naši skoro vsak dan mečejo bombe na Benetke in druga mesta, Italijani pa napadajo Trst in naša važna železniška križišča. — Naš poročnik Banfield je sestrelil že šest italijanskih letal.

Naša fronta na Krasu.

Italijani imajo po svojem vspehu pri Gorici novo črto kraških pozicij pred seboj, katera ni nič lažje premagljiva. Radi tega se ne morejo prav veseliti posesti goriškega mesta. Zato pa so tudi zadnje dni storili vse, da zajurišajo višine vzhodno Gorice. Sedemkrat po vrsti so prišle vsak dan iz razbitih goriških ulic sovražne jurišajoče kolone, sedemkrat so se morale vrniti. — Bolj južno teče nova obrambna črta vzhodno od kamenite globoke dupline Dol, ki je nad morjem samo 50 do 60 m, dočim so kraške planote in vrhovi, ki segajo nad vzhodni rob dupline in jih sedaj branijo naše čete, visoki do 300 m. Razlika v višini med soško ravnino in najvišjo točko Doberdobske planote, zgodovinskim vrhom Sv. Mihaela, je znašala ravno toliko. V kraškem gorovju je višina 200 m že največjega vojaškega pomena. Obramba te Doberdobske planote in pozicij ob Jadranski obali je bila otežkočena skozi leto dni s težkimi baterijami, ki so ob Sdobi vedno menjemale svoje mesto in so posegle v največji boj. Da se je posrečilo c. in kr. letalski skupini zopet, poškodovati z bombami te baterije, je jako znaten uspeh.

Ali bodo mogli Italijani naprej?

Polkovnik Egli piše v „Baseler Nachrichten“, da je vrednost zavzetja Gorice odvisna od tega, ako bodo Italijani mogli suniti naprej. S prodiranjem v gorovje postane vojevanje vse težje. Še le potem nastane vprašanje, ali namerava italijansko armadno vodstvo poskusiti, ali prodre v smeri na Ljubljano ali na Trst in če je dosti močno, da razgrne svoje čete na Primorskem, v Julijskih alpah in na Kranjskem. A še tu ni mogoče zadeti avstro-ogrske monarhije na takem mestu, da bi morala odnehati. Posebne razmere na italijanskem bojišču silijo armadno vodstvo na veliko previdnost pri prodiranju na vzhod, dokler nima dohodov do Brennerja, ali vsaj do Trsta. Avstro-ogrskega sunka iz južne Tirolske se sicer v trenutku ni dosti bati, ker rabi Avstro-Ogrska svoje čete za odbijanje ruske ofenzive, a to se lahko spremeni. Umevno je, da skuša italijansko armadno vodstvo razširiti čim bolj svoj Benečijo obdajajoči polkrog. Zadnje tedne so bili napadi severno Arsiere in v ozemlju Tofane, a brez uspeha. Vodstvo italijanske armade se drži dosledno namena, napadati poglavitno na Primorskem.

V Vipavski dolini.

V Šempetru pri Gorici se je vršil jako ljut boj med našimi vojniki in italijanskimi patroljami. Naši so odbili patrolje, obilo italijanskih vojakov je obležalo mrtvih, italijanski častnik, ki jih je vodil, je bil težko ranjen. Kri je tekla na poti pred cerkvijo. Prebivalstvo je bežalo. Nekateri iz Šempetra, Vrtojbe in drugih vasi so se ustavili v Vipavski dolini v krajih, kamor še niso segle italijanske granate. Begunec iz Renč in še drugim je bilo določeno, da jih odpeljejo na Kranjsko v kočevsko okrajno glavarstvo, ali ko so se pripeljali na Kranjsko, so jih odvedli v Lipnico, kamor je šel za njimi tudi neutrudljivi

vi renški župan Ivan Stepančič, da jih spravi tja, kamor je bilo določeno. — Sedaj pa vendar dovažajo begunce iz Vipavske doline v kočevski okraj na Kranjskem.

Italijanska uradna poročila.

Dne 12. avgusta: Na kraški gorski planoti so včeraj prekorčili naše čete Dol in so zavzele višino Črni Vrh, katero je sovražnik krčevito branil. Danes zjutraj smo zasedli Opatje-selo. Sovražnik je izgubil 270 vjetnikov, 3 poljske topove in veliko municije za srednje in težke topove. Na goriškem ozemlju se nahaja sovražnik, ki je dobil ojačen, na hribih vzhodno od mesta pod varstvom njegovih težkih topov, ki se nahajajo na gorski planoti Ajševica. Na ostali fronti artilerijsko delovanje in pri sovražniku pridna utnjevalna dela. V gornji dolini Bojite so se polastile naše čete nove postojanke na drugem vršcu Tofana. V pretekli noči so ponovili sovražni zrakoplovi svoj napad na Gračež, ne da bi povzročili kaj škode.

Dne 13. avgusta: Ob spodnji Soči so si naše čete priborile včeraj novih sijajnih uspehov. Na ozemlju pri Tržiču so po dvadnevem trdovratnem boju zavzele višini števil. 121 in Debeli Vrh. Dalje proti severu so prekorčile Dol v celi dolžini in so se prerile do kilometer vzhodno od Opatjega sela. Na severnem robu kraške gorske planote je bila zelo močna višina Nad Logom št. 212, katero je branil sovražnik s skrajno uporabo sil, zavzeta od infanterije 23. divizije. Pri tem je bilo vjetih 1565 mož s 57 častniki, vplenjena 2 topova srednjega kalibra in nekaj strojnih pušk. Na ozemlju ob obali vzhodno od Gorice so bile zavzete višine št. 174 in severno od Tivoli, pri čem je bilo vjetih 533 mož in vpljenih nekaj strojnih pušk. — Na ostali fronti običajne, povsod odbite sovražne demonstracije. V teku teh vojnih podvzetij od 6. avgusta naprej smo dosedaj vjeli 15.393 mož, med temi 333 častnikov; vpljenih je pa bilo 16 topov, številno strojnih pušk, mnogo raznega vojnega gradiva na bojiščih in v goriških vojaških skladiščih. Sovražni zrakoplovi so metali v pretekli noči bombe na Gračež in Camptalto in so usmrtili tri mornarje. Lastno majhno zračno letalo je zgorelo. Poškodovane so bile zasebne hiše.

Dne 14. avgusta: V ljutih bojih napredujemo v odseku pri Plaveh. Tretja armada prodira stalno med Tolminom in Gorico in se bliža okolici Tolmina, kjer so Avstrijci že pričeli z izpraznjevanjem. Avstrijske čete, ki so zapustile Gorico, so se ustalile na hribu Sv. Gabrijela, na katerega so Lahji že naperili napad.

Dne 15. avgusta: Na kraški planoti je trajal včeraj naš krepki pritisk. Vzhodno kote 212 Nad Logom je bila uničena nadaljna močna črta sovražnih strelskih jarkov in vjetih okoli 800 mož, in med njimi 12 častnikov. V goriškem odseku topovski boj. Sovražnik je obstreljeval mesto in soški most z nekaj granatami. Na ostali fronti mali a ljuti boji na pobočjih točk del Murane pri izvirku potoka Costeana in na vznožju Civarone v Suganski dolini. Sovražnik je bil povsodi odbit in je pustil kakih 50 vjetnikov v naših rokah.

Najstrašnejše žrtve.

Švicarski polkovnik Bussini piše, da je cena Gorice tako strašno draga, da se niti preračunati ne da. Italijanska armada je izgubila v 15mesečnih bojih za Gorico najmanj 400.000 mož. In vse te ogromne žrtve bi bile zaman, ako ne bi bili pričeli Rusi z ofenzivo na severu. Ako bi general Borojevič imel zadostno število topov in vojaštvo, ki je pri prvih laških ofenzivah branilo prehode čez Sočo, bi bil tudi tokrat ves napor laške armade ničev. Da so Italijani dosegli Gorico in Doberdob, se imajo zahvaliti pred vsem novemu položaju in razmeram, ki so bile ob Soči.

Vtisk na Dunaju.

List „Fremdenblatt“ daje izraza svojim trpkim občutkom nad usodo mesta Gorice, katerega razvaline bodo tvorile za vedno neizbrisno spričevalo avstro-ogrskega junaštva. Razvaline Gorice pa bodo za večne čase tudi svedočile sramoto lažje, one Italije, ki je zakrivila najpodlejše verolomstvo pod pretvezo, da hoče osvoboditi svoje rojake in ki je cvetoče mesto, katero je hotela iztrgati barbarom, izpremenila v kup razvalin. List naglašja, da vkorakanje laških

čet v Gorico ne odloča vojne in ne odloča bodoče usode tega mesta. Duh pa, ki navdaja branitelje Gorice in ki živi v naši armadi, nam jamči z vso gotovostjo, da nobena premoč ne bo mogla zdrobiti naše vojske.

Sprejem Italijanov v Gorici.

O hladnem sprejemu Italijanov v Gorici pišejo francoski listi; obžaljujejo, da ni bilo nikakega toplega navdušenja in slovesnega sprejema s strani goriškega prebivalstva. Nekateri francoski listi trde, da so bili odstranjeni iz Gorice vsi pravi Italijani, ostali so tam samo „cesarju zvesti“ in ti radi vohunstva v goriškem mestu. — V Gorici je bilo najbrže še zadnje čase in je ostalo tam nekaj Lahov, ki so pričakovali Italijane, drugo prebivalstvo pa je zbežalo, toliko italijanske, kakor slovenske narodnosti. Ostalo je tam nekaj revnih in bolehnih ljudi, nekateri so bili tako zmešani, da niso niso vedeli, kaj početi, pa niso odšli in zajeli so jih Italijani. Italijanske čete so sprejele slovesno ruševine goriškega mesta.

Koliko ljudi je ostalo v Gorici?

List „Stampa“ v Turinu poroča, da je ostalo v Gorici okoli 9000 ljudi, sami revni ljudje. Zadnje hude dneve so prebili v kletih in preživeli strašne ure. Mnogo njih so zažele granate ali so jih ubile ruševine. — 9000 ljudi ni moglo ostati v Gorici iz enostavnega razloga, ker 9000 ljudi tam ni bilo ob zavzetju Gorice in je bežalo vse, kar je le moglo, iz Gorice. Gotovo pa je, da niso odšli vsi, marveč jih je nekaj ostalo tam, toda ne na tisoče. Verodostojna poročila z bojišča pravijo, da je ostalo v Gorici samo 500 do 600 ljudi.

Italijani in goriška begunka.

73letna Marija Bizjak ni hotela odpotovati s svojo družino, temveč je ostala v svoji vasi St. Peter pri Gorici. V četrtek, dne 10. t. m. so jo obiskali v hiši Italijani ter jo povabili v avto, da jo odpeljejo v Italijo. Starka pa se je branila, češ, da raje umre. Ker so jo le vlekli proti vozu, se je prijel za neko drevo. Ko so izprevideli Italijani, da je starka res pripravljena vstrajati, so ji končno dovolili, da je smela skozi našo fronto za svojo družino. Poprej pa si je še smela ogledati v župnišču in v drugih kuhinjah, kaj se kuha za italijanske vojsake. Na pot so ji dali dva hleba komisa.

Rusko bojišče.

V Bukovini napredujemo. V gorovju Capul vzhodno in severovzhodno od mesta Kirlibaba smo zasedli 1487 m visoko goro Stara Občina in malo nižji gorski vrh Stara Vipčina (Višina). Pri prelazu Jablonica smo se pred rusko premočjo umaknili z galiških Karpatov na mejni gorski greben. Zahodno od Stanislava skušajo Rusi z naglim prodiranjem na črto Halič—Kaluš presekati našo gališko črto in tako ločiti Kivessovo armado od Bothmerjeve. Krvavi boji se bijejo severno od Dnjestra. Rusi so si že priborili prehod čez spodnji tok Zlote Lipe. Drzen cilj si je izbralo rusko armadno vodstvo na fronti pred Lvovom: Z vso silo skuša prebiti našo fronto med južnim krilom Hindenburgove in severnim krilom prestolonaslednikove armade, da si tako napravi prosto pot proti Lvovu. Naši se zahodno od kraja Zalošee krepko ustavljajo. Dalje proti severu nič posebnega.

Splošna pozornost se sedaj obrača na rumunsko mejo, kjer zbira Rusija veliko armado. Pravijo, da hoče z oboroženo silo ali z dobro ali s huda udariti skozi Rumunijo proti Bolgariji in proti Sedmograški.

Položaj na ruskem bojišču.

V Karpatih je položaj naših čet povsem ugoden: v Bukovini so si izvojevali naši oddelki nove uspehe. Pri gori Capul so zasedli goro Stara Višina, 15 km severovzhodno od Prisoj-sedla (na ogrskih tleh). Južno Vorohthe so se morali sicer umakniti v svoje stare pozicije ob Jabloniškem (Tatarskem) sedlu, toda Rusi nimajo od tega nikakega dobička. Pot

čez sedlo v ogrsko nižino jim ostane slej ko prej zaprt. Na bojišču pri Stanislavu skušajo Rusi pritiskati na naše nove pozicije onkraj reke Bistrice. V nedeljo so vrgle naše čete neposredno za Stanislavom dve ruski diviziji nazaj proti mestu, v ponedeljek pa so odbile ruske napade južno Jezupola ob izlivu Bistrice v Dnjestr. — Onkraj Dnjestra so se zbrale Bothmerjeve čete na fronti Marijampol—Horžanka—Kozova—Konjuhi—Avgustovka—Zborov in odbijajo skupno z Böhm-Ermollijevo skupino, ki stoji pri Zaloščah in zapadno Podkamjena (severovzhodno Zalošč), vse ruske navale. Ali so te naše pozicije že definitivne po izvršeni novi grupaciji, ali je grupacija še v teku, to nam bodo naša poročila skoro povedala. V Voliniji in ob Stohodu je vladal zadnji čas precejšen mir. Vojaški strokovnjaki sodijo, da smo pred novim viharjem.

Nové ruske priprave.

Vojaški kritiki četverozveznega časopisja namigavajo, da je pričakovati odločilnih operacij ruskih armad. Ruski strokovnjaki povdarjajo, da bitke na vzhodu še dolgo niso dosegle svojega vrhunca. — „Corriere della Sera“ poroča, da so dobili ruski generali, ki so izbrani za zapovednike velikih operacij, obširna pooblastila. Ti generali so: Brusilov, Evert, Gorbatovski, Pleve, Litvinov, Smirnov, Radkevič, Dimitrijevič, Rogoza, Leš, Ivanov, Saharov, Lešicki in Ščerbatov. Vršijo se dalekosežne priprave. Mnogobrojne nadomestne čete iz Sibirije se nahajajo na potu na fronto. Črnovojniki letnikov 1872, 1873, 1898 in 1899 morajo takoj pod orožje. Garnizije na Krimu in v Kavkaziji so odšle na bojišča, ž nima tudi silni tartarski kontingenti. Zatrjuje se, da je pričakovati vpoklica Fincev, dosedaj oproščenih sekt in v notranji službi zaposlenih vojakov. Iz Francije, Belgije in Japonske prihajajo številni častniki, in Francija je poslala veliko letalsko flotiljo pod poveljstvom znanega vojaškega avijatika Poireja. — Ruske izgube so bile po poročilih ententinih listov dosedaj velikanske ter znašajo več kot 450.000 mož, med njimi 40 generalov. Vojaški kritiki priznavajo, da stoji centralne armade kakor zid in da so preprečile vsak odločilni uspeh ruskih čet. Vreme na fronti je skrajno slabo.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje angleško-francoska ofenziva z nezmanjšano silo. Posebno hud je bil četrti naval angleško-francoskih čet dne 15. t. m. pri mestih Bapaume, Peronne in južno od reke Somme. Zlasti ob reki Sommi se bije že tri dni brez presledka noč in dan nova četrta velika bitka, od katere si obetajo Angleži in Francozi odločitev na francoskem bojišču. Od 14. avgusta naprej je angleško-francoska armada ob reki Sommi priborila bori 4—5 km ozemlja, kar je z ozirom na obojestranske ogromne žrtve pač bridka vara četverosporazumovih velikih nad na francoskem bojišču. O dogodkih pred Verdunom na obeh straneh tajinstveni molk.

Pred Solunom.

Pri Dojranu se bijejo boji med Bolgari in četverosporazumovimi četami. Angleška poročila pravijo, da so angleške čete že zasedle kolodvor pri Dojranu. Bolgarska poročila pa to poročilo zanikajo. — General Sarraill pošilja v najhujši bolgarski artilerijski ogenj srbske čete. Radi tega je baje prišlo že med generalom Sarraillom in srbskim prestolonaslednikom do resnega spora.

Rumunija.

Kaj bo z Rumunijo? Ni ga menda človeka v Avstriji, ki bi te dni ne stavil tega vprašanja. Kako odgovoriti? Gotovo je le to, da se bo Rumunija res v kratkem odločila. Kako, se danes še ne more reči, ker se poročila, ki prihajajo iz Bukarešte, popolnoma križajo. Dejstvo je, da se z obeh strani baranta za Rumunijo in da je večina javnega mnenja v Rumuniji — proti nam. V glavnem se gre sedaj za to, ali bo Rumunija dovolila prehod ruskih čet. Če to dovoli, je toliko kot bi nam napovedala vojsko.

Ali bo Rumunija posegla v svetovno vojsko?

Iz raznih poročil, katera smejo objavljati avstrijski časopisi, je razvidno, da kaže politični toploter v Rumuniji še vedno na „nestanovitno“ ter da je vojno navdušenje v Rumuniji sedaj večje, zdaj pa zopet manjše. V najnovejšem času se pa smatra, da je opaziti v Rumuniji nekak odmor v vojnem navdušenju. Toda to še pa ne izključuje možnosti, da se utegne že v bližnjem urah vse spremeniti. V oči pada, da dunajsko in budimpeštansko časopisje, ki ima z našim zunanjim ministrstvom tesne zveze, presoja

rumunsko krizo skrajno hladnokrvno ter namigava, da je treba mirno in potrpežljivo čakati na odločitev Rumunije, ki bo baje padla še v tem mesecu. Da si četverosporazum prizadeva na vse kripnje spraviti Rumunijo na svojo stran, da poseže ravno sedaj, ko je dosegla svetovna vojska svoj višek, je opaziti na vsak korak. Že več tednov se dobrika rusko časopisje Rumuniji in ruska uradna vojna poročila o ruskih vojnih uspehih so nalašč zato tako silno pretirana, da bi se Rusiji posrečilo spraviti Rumunijo v vojni ples, ne da bi ji trebalo pri tem doprinesati velikih žrtev. Toda za sedaj ni najti v rumunski zbornici nobene večine, ki bi hotela prevzeti popolno odgovornost za tak usodepolni korak Rumunije. Tudi v Bukarešti so začeli dvomiti, jeli bo možno Rusom svoje dosedanje vojaške uspehe še nadalje izpopolniti in dokler niso v Bukarešti popolnoma prepričani, da je končnoveljavna zmaga na četverosporazumovi strani, si bo Rumunija pač dobro premislila, da bi se spustila v svetovni vojni ples.

Zelo verojetno je torej, da ostane stališče Rumunije za sedaj še popolnoma neodločno. Ali bi pa naj bilo res, če bi si hotela Rusija po grškem vzorcu izsiliti prehod ruskih čet skozi Rumunijo? To je pač maloverjetno, kajti političnim mogotcem v Rumuniji se je pravočasno povedalo, da bi smatrala Avstrija in Nemčija neoviran prehod ruskih čet skozi Rumunijo kot vzrok za napoved vojske. Slučaja Grčije bi se ne moglo več posnemati. Vsled tega bi pač bilo za Rusijo enostavnejše, da si takoj pridobi vojaško pomoč Rumunije. Resnih tozadevnik ruskih opominov na naslov Rumunije pač ni manjkalo. Saj je še le pred nedavno pisal ruski list „Birševija Vjedomosti“ na naslov Rumunije sledeče: „Ruska armada ob transilvanijskih prelazih — to je veliko znamenje za rumunsko ljudstvo. Logika zgodovine narekuje tukaj vzrok za odločitev. Ključ do vrat, za katerimi so skriti rumunski ideali, se sedaj nahaja v naših rokah. Mi smo pridobili ta ključ za drago ceno. Treba je torej, da bi si vendar enkrat bili v Bukarešti na jasnem, da tega ključa ne moremo izročiti tistemu, ki se ne bojuje z nami ne samo ramo ob ramo, marveč še celo koplje volčje jame na našem potu.“

Pod izrazom „volčje jame“ je pač razumeti prodajo rumunskega žita, živine in olja Avstriji in Nemčiji. Upati je, da se bo našlo v Rumuniji dovolj treznomislečih mož, ki bodo znali izračunati dobiček od teh volčjih jam, ki bodo premagali vojne hujskače in obvarovali svojo lastno deželo pred grozoto polno in dolgo vojsko, koje izid je zelo dvomljiv.

Turška bojišča.

Na turških bojiščih nobenih velikih dogodkov. Na kavkaškem bojišču se Rusi pred turško ofenzivo polagoma umikajo.

Na perzijski fronti je prišlo dne 12. avg. pri Hamadanu do spopada med Rusi in Turki. Rusi so bili pognani v beg. Tudi v južni Perziji so Turki v ofenzivi.

Na ostalih bojiščih nič pomembnega.

Kralj Peter na grškem otoku.

Srbski kralj Peter se je naselil v vasi Chaleiš na grškem otoku Euböa. Tam prebiva v neki ubožni kmečki hiši, ki ima le dve sobici in kuhinjo, in z njim je samo en sluga. Kraljevo zdravje se je v toliko popravilo, da se vozi na motornem dvokolesu. A politiko je popolnoma prepustil svojemu sinu.

Usoda Poljakov.

Poljsko vprašanje stopa bolj in bolj na pozorišče. Nemčija in Avstro-Ogrska bosta nadaljevali provizorično prekinjene pogovore v tem vprašanju; in poljski listi so poročali, da se bliža akt centralnih vlasti, ki razveseli Poljake.

Po naravi stvari se seveda za sedaj ne more ne poznati, ne pretresati v javnosti ne oblike in ne smeri bodoče uredbe Poljske. To tem manje, ker doslej ni bila izdana še nikaka uradna izjava. Generalni guverner Poljske, general Beseler, in ogrski politik grof Andrassy sta sicer pisala o poljskem vprašanju in o potrebi njega rešitve, ali konkretnih podatkov o bodoči uredbi nista podala. Oba sta pa izjavila, da je poljski problem kompliciran s tem, — ker žive Poljaki, razun v Ruski Poljski, tudi v Galiciji in v Poznanju. Pa tudi v državah entente je postalo poljsko vprašanje aktualno. Ali vesti iz Rusije o namerah in načrtih v tej stvari so tako protislovne, da se ne more vedeti, katera je prava. Bivši ruski generalisimus Nikolaj Nikolajevič je izdal ob začetku vojne manifest na Poljake, v katerem jim je obljubljal ujedinenje in najrazsežnejšo avtonomijo. A od tedaj ni ruska vlada ničesar storila v tem pogledu. Danes pa hočejo vedeti nekatere vesti, da car Nikolaj pripravlja manifest o avtonomiji Poljske, dočim trde druge vesti, da so merodajni krogi nasprotni avtonomiji Poljske, dasi države entente pritiskajo na Rusijo, naj proglasi avtonomijo poljske kraljevine in naj se jej dovoli najširše svoboščine. Slednje

javljajo ruski listi, da se Poljaki, živeči v Rusiji, nočejo zadovoljiti s samimi manifesti, to je: obljubami, marveč da so ruskemu carju v glavnem stanju izročili spomenico, kjer zahtevajo garancije, da dobi Poljska največje svobode in samostalnost!

Po našem mnenju stoji stvari tako-le: Poljsko vprašanje je res postalo aktualno ter zahteva nove uredbe, ki se jej vlasti ne bodo mogle izogniti. Težko pa je misliti, da bi bila rešitev poljskega problema v neposredni bližini. Kako naj n. pr. car da kakke garancije, ko je rusko-poljsko ozemlje zasedeno po Nemcih in Avstrijcih in ko je — sodeč po dosedanjem poteku vojnih dogodkov — izključeno, da bi Rusi mogli iztisniti zavezniške vojske iz rečenega ozemlja?! Kompliciranost poljskega problema, kakor jo naglašajo avstrijski in nemški državniki, pa tudi silno otežuje rešitev. Po našem mnenju se sedaj pač vrše razgovori o podlagi, na kateri naj se reši poljsko vprašanje, ali za končno in definitivno rešitev dozori to še le po odločilnih dogodkih na bojiščih. Potem še le se reši tudi bodoča usoda Poljakov. — Vsaka preuredba v sedanjem štadiju bo imela samo značaj provizornosti.

Za spravljalivost in strpljivost.

Grof Adalbert Schönborn, predsednik deželne upravne komisije na Češkem, reagira v reviji „Das neue Oesterreich“ na različne predloge po listih, kako naj bi se izvedla upravna reforma v naši državi. Med drugim se grof Schönborn ozira na izjavo ministra izven službe dr. Fiedlerja, češ, da le duh spravljalivosti in medsebojne strpljivosti v narodnih sporih more prinesiti od pomoč ter da ta duh morajo gojiti ne le juristi in politiki, ampak tudi vzgojevalci, šole, cerkev in časopisje!

Grof Schönborn odgovarja: „To so zlate besede; morda, žal, nepopularne, toda resnične!“ — „Union“ pripominja: „Dostavil naj bi še neko drugo nepopularno besedo: odjenljivost! Seveda ne v načelnih vprašanjih vere in javne navedenosti, ampak samo v vprašanjih narodnega spora!“ — Advokem grof Schönborn! To je člen visokega češkega, zgodovinskega plemstva, torej plasti, ki korenini zole globoko v zgodovini in tradiciji in ki tudi svojo sodobno politiko oslanja na stara, neizpremenljiva načela. Posvarila narodom iz takih ust, naj bodo v medsebojnem življenju spravljalivi in strpljivi — naj bi ti poslednji ne prezirali.

Politične vesti.

Važna posvetovanja na Dunaju. Nemški državni kancelar pl. Bethmann-Hollweg in njegova desna roka, državni tajnik zunanega urada, pl. Jagow, sta prošli petek zjutraj dospela na Dunaj in sta se v soboto zvečer zopet vrnila v Berlin. Petek, pravijo, je nesrečen dan v tednu, ko naj bi se ne začejalo nobeno večje delo; vendar pa mislimo, da v sedanjih več kot modernih časih ni človeka, ki bi od petkovega poseta nemškega državnega kancelarja na Dunaju pričakoval slabih posledic, in to tem manj, ker se je ob odhodu nemških državnikov sporočilo uradno, da se je v dvodnevnih pogovorih med voditelji zunanje politike obeh držav mogel glede vseh predmetov, o katerih se je razpravljalo, ugotoviti popoln sporazum. Da so se pogovori na Dunaju vršili v znamenju veleresnih časov, se je poudarjalo vsestransko. Predvsem je treba poudariti, da je tri dni pred prihodom nemškega državnega kancelarja na Dunaj padla Gorica in da se je prav tiste dni vsled pritiska ruske premoči morala izvršiti pregrupacija na gališki fronti od Otinije pa do okoliša jugozapadno Podkamjena. Velevažno je tudi, da se je grof Tisza mudil več ur pri nemškem kancelarju na Dunaju. In v ogrskem državnem zboru so kmalu nato Tisza, Karoly in Apponyi podali značilne izjave glede Rumunije. Kmalu nato se je vršil na Dunaju daljši skupni ministrski svet. Kratko rečeno: Na visokih mestih se razpravljajo izredno važnih zadevah. Stojimo pred velikimi dogodki.

Stoletnica ruskega kraljestva. „Wierer Zeitung“ je poročala sredi avgusta 1816: Njegovo Veličanstvo cesar je izdal patent za pod imenom Ilirije zopet pridobljene province Kranjsko, beljaško okrožje, Gorico, Primorje, ogrsko Primorje in k provincijalni Hrvatski, prej spadajoči del Za imeno-

vane dežele ostane v veljavi ime Ilirija. K tem pridejo še okraj Čedad in Gradiška in celovsko okrožje. Kraljestvo Ilirijo morata upravljati dve posebni guberniji, izmed katerih eni pripadeta vojvodini Koroška in Kranjska, drugi Primorje, grofija Gorisko Gradišanska, potem provincijalna Hrvatska. Uprava vojvodin Koroške in Kranjske se podeli dvornemu svetniku Juliju grofu Strassoldo.

Finski deželni zbor šteje 200 članov. Pri zadnjih volitvah so dobili socijalni demokratje večino. Med poslanci je tudi 24 žensk.

Tedenske novice.

17. in 18. avgust. Včeraj je slavil naš bodoči cesar prestolonaslednik Karl Franc Jožef, danes pa slavi naš sivolasi vladar, cesar Franc Jožef svoj rojstni dan. Oba dneva smo Slovenci bodisi doma, bodisi na fronti slovesno obhajali. Naše cerkve so bile ta dneva polne vernega ljudstva, ki je pošiljalo vroče molitve pred prestol Najvišjega za zdravje in srečo visokih slavlencev. Prihodnjo nedeljo pa se bodo vršile po širni slovenski domovini obile patriotične slavnosti. Naša društva tekmujejo, katero bi lepše proslavilo rojstni dan prestolonaslednikov in cesarjev. Bolj izrazito kakor kedaj poprej, se te dni razlega po slovenski domovini pesem: Bog ohrani. Bog obvari...

Cesarjev rojstni dan v Mariboru. Na predvečer cesarjevega rojstnega dne se je vršila po mestnih ulicah slovesna bakljada z godbo. Vse slovenske hiše so bile razsvetljene in okrašene z zastavami. Danes so se vršile v vseh mariborskih cerkvah slovesne službe božje. V baziliki Matere Milosti je bila prva slovesna služba božja ob 6. uri za župljane, ob 8. uri za domobrancelje in ob 10. uri za infanterijo. V stolnici je daroval ob 9. uri prevzvišeni knezoškof pontifikalno sveto mašo, katere so se udeležili, kakor običajno, zastopniki uradov, zavodov in vojaštva, kakor tudi veliko število nevojaškega prebivalstva. V kadetnici se je vršila služba božja ob 10. uri; v Alojziji cerkvi pa ob 8. uri za dragonce in artileriste.

Apostolskemu vikariju škofa Bieliku je podelil vojvoda saksonski Koburg Gota veliki križ saskega Ernestinskega hišnega reda z zvezdo.

Premestitev hrvatske gimnazije iz Pazina v Volosko? Kakor se piše, bo premeščena hrvatska gimnazija iz Pazina v Volosko. Nadalje bi se imela preseliti upravna komisija za Istro iz Poreča v Pazin.

Odlikovan je bil s častnim znakom Rdečega križa II. razreda z vojno dekoracijo g. profesor Bruno Lovrič, c. in kr. divizijski župnik in dopisnik »Našega Jedinstva«. Prof. Lovrič je znan tudi čitateljem »Straže« po svojih izbornih opisih bojev z Italijani.

Odlikovani avstrijski ministri. Cesar je podelil avstrijskemu železniškemu ministru dr. Zdenkotu Förster veliki križec Leopoldovega reda, ministre Otokarja Trnka, Maksimilijana pl. Hussarek in Fr. Zenker je pa povzdignil v baronski stan.

Imenovanje. Črnovojniški zdravnik dr. V. Kao v Mariboru in dr. Škof v Celovcu sta imenovana za višja zdravnika.

Za poročnike so bili imenovani kadeti, oziroma praporščaki domačih polkov: Hrašovec Alojzij, Gregorin Anton, Gril Karl, Kaučič Alojzij, Kaučič Ivan, Ortan Ivan, Polič Maks, Šturm Jakob, Zafošnik Mihael in Žvokelj Dominik.

Slovenski častniki v Penzi. Iz ruskega vjetništva (Penza) nam pišejo: praporščak Josip Perk, št. IIj v Slov. gor.; Ignacij Čokl, učitelj, Runeč p. Ormožu; praporščak Alfonz Zavrnšek; praporščak Vekoslav Heric; praporščak Vladimir Grahli; praporščak Rajko Pavlin; praporščak Josip Sedlak; praporščak Franc Vizjak; kadet Košak Rudolf; kadet-aspirant Hajnrihar; kadet-aspirant Milko Jerše; poročnik Julij Zentner, Kamnik.

Vpoklicji ostalih črnovojniških letnikov. »Grazer Tagblatt« javlja z Dunaja, da bodo pozvani črnovojniški letniki 1866—1885 pod orožje dne 10. septembra 1916.

Junaški Hrvat. »Tiroler Soldaten-Zeitung« poroča: Narednik Anton Rogelič Lukič, ki je od začetka vojne na bojišču, se je izkazal v maju v ofenzivi v Italiji tako hrabrega in požrtvovalnega, da je odlikovan z zlato kolajno za hrabrost. On je vodil svoj oddelek tako uspešno, da je zarobil 8 častnikov in 250 mož, dve italijanski metali min s popolno opremo in 25 zabojev municije. Vrh tega se je m. g. zarobljeni material takoj porabili proti sovražniku. Poleg tega odlikovanja je dobil Rogelič Lukič še celo vrsto odličnih priznanj.

Rekviriranje zvonov. V Gradcu so se dan pričetli s snemanjem cerkvenih zvonov. Dne 16. av-

gusta so graška cerkvena predstojništva odredila, da se je še zadnjikrat z vsemi zvonovi zvonilo. Odvzeli bodo tri četrtine teže vseh zvonov. V Mariboru so dne 15. avgusta vrgli 2 zvona pri Sv. Magdalen raz zvonika. Oba zvona sta se zarila skoro meter globoko v trda tla. Tudi v drugih cerkvah bodo v kratkem pričeli z rekviriranjem zvonov v vojaške svrhe.

O knjigi »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder« dr. Rudolfa pl. Andrejke piše ugledni nemški vojaški list »Danzers Armeezeitung« v svoji številki 29—30 z dne 27. julija 1916 sledeče: Kdor hoče spoznavati dušo narodovo, jo mora poslušati v njegovih pesmih. Zato smo dr. pl. Andrejki posebno hvaležni, da je v zbirki »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder« razkril širšemu svetu mišljenje in čustvovanje najvažnejšega plemena avstrijskih Jugoslovancev, Slovencev, Južne Štajerske, Kranjske, Primorske in Koroške. Lepa knjiga Andrejkova, ki je tudi umetniško zanimiva zaradi mnogih slik slovenskih risarjev in slikarjev, nas seznanja v gladkem nemškem prevodu z izbranimi umetnimi in narodnimi pesmami slovenskimi enega celega stoletja. Tu naletimo na povsem izvirne prepesnitve Collinovih brambnih pesmi iz l. 1809, najdemo narodne hvalospeve na Radeckija in čujemo vsi presenečeni, kako se je Soči med Slovenci že pred desetletji pripisovala odločilna bojna vloga; tako zadobimo splošno sliko pravega slovenskega ljudstva, skozi rodove in rodovene omajno zvestega in udanega svojemu cesarju, pa tudi vojaško krepkega. Zapomnimo si imena njegovih pesnikov Vodnika, Prešerna, Simon Gregorčiča, Aškerc, Simon Jenka. — Knjiga, ki je sijajno opremljena, se dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru in stane s poštnino vred 3 K 20 v.

»Cetinjske Novine«. Včeraj smo prejeli prvo številko lista »Cetinjske Novine«, ki izhaja v Cetinju. List se tiska v »Tiskari c. k. Vojnog generalnog guvernerstva u Crnoj Gori«. Glavni urednik je poročnik dr. Gjuro Kumičič. List izhaja dvakrat na teden in stane za četrt leta 2 K. Naslov: »Cetinjske Novine, etapna pošta, Cetinje. Vsebinska 1. številke: 18. kolovoz (Cesarjev 87. rojstni dan); straža na jugu; nadvojvoda Karlo Franjo Josip; našim čitateljima; ciljevi naše uprave u Crnoj Gori; zdravstvene uredbe; prije 120. godina; nadvojvodi prestolonasledniku; poziv; dnevne viesti. Prva številka je izšla v slavnostni obliki s podobama cesarja Franca Jožefa in prestolonaslednika Karla Franca Jožefa. V listu je izborna ocenjena tudi delo dr. R. pl. Andrejke: »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder«.

Ogrski listi izhajajo v zmanjšani obliki. Ogrska vlada je vsled pomanjkanja časnikarskega papirja določila, da morajo izhajati od 15. avgusta naprej vsi ogrski časopisi v zmanjšani obliki. Tudi je določila za vsak list, na kolikih straneh sme izhajati. Končno je še tudi določila cene za liste.

Oprostitev poljedelcev in gozdarjev. Vojno ministertvo je odredilo, da so osebe, ki so samostojni kmetovalci, nadalje pripadniki samostojnih poljedelcev, ki nadomeščajo samostojne kmetovalce, nadalje uradniki ali drugo nadzorovalno osebje gozdarskih obratov, ali osebe, ki so kot kovači, kolariji ali mlinarji neobhodno potrebni za poljedelstvo in gozdarstvo in katere osebe so bile od vojaških osrednjih oblasti že oproščene od vojaške službe, ali pa pričakujejo oprostitev do 20. septembra, da so te osebe še nadalje oproščene od vojaške službe in sicer do 30. novembra 1916. Tozadavne prošnje se morajo pravočasno predpisanim potom vložiti na osrednjo vojaško oblast, ki odločuje o tozadavnih prošnjah.

Novi zemljevidi. V založbi firme G. Freytag & Berndt na Dunaju VII. Schottenfeldgasse 62 so izšli trije novi, ravno zdaj jako aktualni zemljevidi. Prvi predstavlja Bukovino in velja s poštnino vred 60 v, drugi predstavlja avstrijsko-ruska in nemško-ruska mejna ozemlja ter velja 1 K 30 v, tretji predstavlja balkanske province Kurlandijo, Livlandijo in Estlandijo ter velja 1 K 30 v. Vsi trije zemljevidi so jako skrbno izvedeni.

Gospodarske novice.

Odiranje kmetovalcev pri umetnih gnojilih. Z dežele piše veleposestnik: V nekem kranjskem čaropisu sem čital ponudbo Tomaževa zbindre. Če se

ne motim, se je ponujalo 14 % Tomaževa zbindro po 20 K meterski stot. Cena se mi je zdela silno visoka; povprašal sem še pri podučnem človeku in ta mi je pojasnil, da stane 14 % Tomaževa zbindra v Vitkovicah komaj 6 K 44 vin. meterski stot. Ako se k temu računa prevoznina in malenkostni stroški za papirnate žaklje, bi se smelo zbindro računati pri nas, všteti primeren dobiček, k večjemu po 10 do 11 K meterski stot; pa če se zraven računa tudi vrečo, je cena po 20 K meterski stot na vsak način pretirana. Ako na ta način postopajo z nami celo odlične gospodarske korporacije, kako potem naj računamo svoje pridelke mi? S prošnjo, da priobčite ta dopis, ki bo marsikaterega odjemalca umetnih gnojil zanimal, se priporočam itd.

Karte za kavo v kavarnah in gostilnah. Izšla bo v kratkem nova cesarska naredba, ki bo izpopolnjevala določila glede uporabe kart. Obiskovalcem kavarn namreč dosedaj ni bilo treba oddajati kavni kart, toda v bodoče bo določeno, da bodo kavine kartice razdeljene v manjše oddelke in vsak, kdor si bo naročil v kavarni ali gostilni kave, bo moral ravno tako oddati odrezek kavine karte, kakor je to določeno pri krušnih kartah.

Apno v očesu. Silno bolešno je, če nam pride apno v oko. Bolečine bi se zvišale, ako bi hoteli z izpiranjem z mrzlo ali toplo vodo odstraniti to apno. Dobro pa je, poškodovano oko umivati s sladkorjevo vodo. Apno se združi s sladkorjem in postane popolnoma neškodljivo.

Razne novice

Troje poslopij. »Kako je to, Jurij, da ti vedno popivaš, za stare dni pa nič ne prihraniš, kaj?« reče nekdo pijancu. — Ta pa odgovori: »Zakaj bi jaz štedil, ki imam še itak troje poslopij?« — »Troje poslopij? Kje pa so?« — »No, res je, prvo je ubožnica, drugo bolnišnica in tretje kaznilnica!«

Pravica za tatove. Enkrat sta se srečala dva izvrstna tata. »Brate«, reče prvi, »ni več pravice na svetu.« — »Pač res«, odgovori drugi, »če bi še bila pravica na svetu, gotovo bi bili naju že davno kod obesili.«

Skopuh na smrtni postelji. Skopuh leži na smrtni postelji, zraven njega na mizi brli mala svetilnica. Zdaj se mož vzdigne iz postelje ter izpihne luč, rekoč: »Pač škoda za drago olje, človek tudi v temi lahko umrje.«

Mačka izpraskala oči. List »Bohemia« poroča: Triletni Francek in štiriletna Marija Wolferer iz Sv. Martina na Češkem sta ostala sama v sobi z domačo mačko. Razbesnela mačka skoči na dečka, izpraska mu obe očesi in iztrga cele kose mesa iz obraza. Tudi mala Marija je bila močno poškodovana.

Dopisi.

Maribor. Dne 16. t. m. se je vršila v tukajšnji frančiškanski cerkvi poroka Alojzija Henrika plem. Schildentfeld, narednika pri 26. domobranskem pešpolku, z gđe. Marijo Urnat, zasebnico v Ribnici na Polhorju. Zenin je šostanjski rojak. Bilo srečno!

Maribor. Po dolgi in mučni bolezni je dne 14. avgusta umrla Marija Gorup, rojena Reš, soproga tukajšnjega kaznilničnega nadpaznika. Svetila ji večna luč!

Št. Ilj v Slov. gor. Vabimo k prireditvi Kmetijskega bralnega društva pri Št. Ilju v Slov. gor. v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva, ki se vrši v »Slov. Domu« v nedeljo, dne 20. avgusta 1916 popoldne ob pol 5. uri. Vspored: 1. Igra: Dekla božja, 4 dejanja. Deklam.: Slovenija svojemu cesarju. 2. Igra: Časica kave. Ne zveni mi, mešan zbor. Vstopnina navadna. Predlačila se hvaležno sprejmejo, ker gre čisti dobiček vojnim pohablencem v prid. Pridite!

Ljutomer. Umrl je tukaj dne 12. avgusta po dolgi mučni bolezni veletržec in veleposestnik g. Fran Seršen. Slava vrlemu narodnemu možu!

Ljutomer. Povodom 87. rojstnega dneva Njih Veličanstva bo v Ljutomeru več slovesnosti. Za širše kroge bo zanimiva zlasti slavnost dne 26. avgusta, oziroma ob slabem vremenu dne 27. avgusta. Tamkajšnje vojaštvo bo predločilo moderno bitko, vojni napad na vojaške utrdbe. Začetek vojne predstave je ob 4. popoldne; pred njo od 3.—4. ure je ogled utrdb, strelnih jarkov, bojnih ovir in modernih vojnih sredstev. Med ogledom ter ljudsko veselico po predstavi koncertira vojaška godba. Kdor se hoče peljati na približno 10 minut iz trga oddaljeni predstavniki prostor za pokopališčem, mu je od 2. popoldne naprej na ponudbo vozn. prička na glavni trgu v Ljutomeru,

za večerni povratek pa na slavnostnem prostoru. Za vdeležence, vračajoče se do Radgone, je poskrbljen poseben vlak, ki odhaja iz Ljutomera zvečer ob 9. uri. Vstopnina na predstavniki prostor znaša 50 vin. za odraslo osebo, za otroke 20 vin. Ker je čisti dobiček namenjen skladu vdov in sirot štaj. padlih vojakov, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Sv. Marko niže Ptuja. Veliko naših fantov in mož je že padlo in umrlo vsled ran in drugih boleznih po raznih bolnišnicah. Njih grobovi so daleč, neznano kje. V soboto, 12. avgusta pa smo pokopali mladeniča, 23 let starega, Janeža Meznarič iz Stojnc na domačem pokopališču. Bil je pionir, se vojeval na raznih frontah in lotila se ga je jetika. Prišel je nazadnje v bolnišnico na Ptuj in čez mesec dni si je, spravljen z Bogom, šel po zaslužen plačilo v večnost. Prepeljali so ga na pokopališče k Sv. Marku, kjer so mu pri sprevodu izkazali zadno čast domači veteranci in par vojakov-domačinov, ki so bili na dopustu. Mir daj Bog njegovi duši, starišem pa tolažbo.

Hajdin pri Ptuj, dne 9. avgusta. Velik požar! V nedeljo, dne 6. avgusta je opoldan, ko so ravno verniki od službe božje prihajali, izbruhnil ogenj v Gerečji vasi — župnije Hajdin, kateri je vpepelil osmerim posestnikom hišna in gospodarska poslopja z vsemi dosedaj pridelanimi poljskimi pridelki, kakor: ječmen, pšenica, oves, zlasti pa rž in seno — tudi otavo, ter dvojno deteljo. Pomoči je malo, ker posestniki-gospodarje, kakor sinovi so deloma na bojišču deloma — v vojnih bolnišnicah itd. 1. Gospodar Jurij Kajzensberger, je na Ogrskem pri trenu in sin njegov na bojni fronti. — 2. Filip Mlakar je padel novembra 1. l. na južnem bojišču, bil je na domače pokopališče hajdinsko prepeljan — in kaj si naj pomore bolna vdovica z malimi otroci? — 3. J. Jutihar nosi vojaško suknjo, in kaj si hoče tudi boleha žena-gospodinja z otroci? — 4. Matevž Metličar, stari, skoraj na pol oslepel gospodar, ravno s tako slabotno ženo, ki imata tri sinove na bojišču, od katerih jeden Štefan je pred dobrim mesecem padel v Tirolah, a četrti sin pa, vsled zadobljene rane na severnem bojišču — je za vsako težko delo nesposoben. Skrbeti in gospodarstvo obdelovati pa morajo pomagat tudi bolni hčeri vdovi Mariji Kancler, katera kakor iz družega poročila razvidno je bolna, se dalje časa v Gradcu zdravila in drugi dan v pondeljek 7. avgusta v sosednji vasi Njiverce tudi po tam razsajajočem ognju prišla ob streho in poljske pridelke. — 5. J. Gojčič, gospodar, vsled bolezni od vojaščine oproščen — tudi ni mogel pri nesreči veliko braniti. — 6. Kaj si bodo pa počele tri naslednje vdovice, ki imajo svoje sinove še na fronti — pa tudi, ki so že od šrapnela zadeti pokopani v tujini, kakor Ana Dobnik, posestnica le s hčerami. — 7. Marija Rozman, koje štirje sinovi nosijo vojaško suknjo, ter — 8. Julia Kokot, ki se mora tudi sama truditi in vbijati na posestvu, ker dva sinova sta v vojaški službi. — Kje ni močij — tudi ni pomoči — torej umevno, da se je le bore malo lahko rešilo, zlasti pa še, ker so vsa poslopja tik družega, tako, da skoraj iz ene sosedove na drugo sosedovo streho deževnica kaplja. Toraj, če bi se še tudi dalo kaj rešiti pa ni prostora kam bi se položilo, ker pri kupu teh poslopij je trenutoma vse v ognju. — In drugi dan v pondeljek 7. avgusta pa je začelo popoldan goreti v sosedni vasi Njiverce, tudi župnije hajdinske. Tam je ogenj vpepelil trem gospodarjem hišna in gospodarska poslopja. — 1. Frančišek Šlamberger, posestnik — a sedaj že od lanske spomladi v ruskem ujetništvu — nima, ki bi branil in reševal iz ognja drugih močij, kakor slabotnega očeta, ženo in tri majhne otročiče. — 2. Marija Kancler, uboga vdova, kakor že pod 4. poročano, je bolana, hodi po brglah, dasiravno se je dalje časa v bolnici v Gradcu zdravila. Kaj jej hočejo rešiti mali, nedorasli troji otroci, kojih najstarejši šteje 11 let. — In 3. Jožef Godec, ki leži v Knittelfeldu bolan na malariji, kojoj si je nalezal v Poli — ima doma starega slabotnega očeta pa ženo z majhnimi otroci. Kdo naj kaj reši? Ako ne bi bila vojaška pomoč iz Šterntala prišla, potem je vse uničeno. — Ali je pri tej nesreči hudobija — ali neprevidnost? Bog se usmili vseh ponesrečenih in tudi dobri ljudje imejte usmiljenje z njimi.

Rogatec. Orožniki so v neki gostilni prijeli sumljivega človeka in našli pri njem 1386 K 31

vin. Prijeti je priznal, da se piše Karol Bezjak in da je denar ukradel posestnici N. Haložanovi v Cirkovcih pri Ptuj. Bezjaka so rogaški orožniki dne 17. avg. izročili mariborski okrožni sodnji.

Sladkagora pri Smarju. Po preteku 15 mesecev je dobil prvo pismo iz svoje domovine v rusko ujetništvo Miha Svetelšek. Odgovoril je sledeče: Preljubi moji! Komaj enkrat po dolgem času sem prejel od Vas tako zaželjeno pismo. Naznam Vam, da sva z Jurijem Cerinšek skupaj že eno leto. Sedaj sem rudokop. Pišite mi še, da mi nekoliko olajšate življenje v tem pustem kraju. Pismo je hodilo iz Rusije 45 dni.

Dobrna. V nedeljo, dne 20. t. m., popoldne po večernicah, se vrši v hotelu „Union“ občni zbor naše Posojilnice, pri katerem se bo vršilo predavanje: „Naloge kmetijskega stanu v vojski in po vojski.“

Celje. Oddaja moke pri mestnem mlinu se vrši po sledečem redu: Dopoldne od 8. do 12. samo za okolico in popoldne od 2. do 6. ure za mesto. — Pri nedeljski dirki je pri trikratni vožnji dobil mesar Er. Filipič iz Maribora s kobilo »Ideal« prvo darilo. Gospod Filipič rodod Muropljec.

Celje. Stranke, ki še kovinastih predmetov do sedaj niso oddale, morajo iste gotovo dne 1. ali 2. septembra oddati na dvorišču mestnega urada. Mnogo hišnih gospodarjev še ni oddalo kotlov pri štedilnikih. Ker bodo posebni zaupniki preiskovali po hišah, je bolje, da se kovinasti predmeti prostovoljno oddajo. Perilne kotle in takih za svinje ni treba prej oddati, dokler ne pridejo na domestni kotli.

Celje. Padel je na severnem bojišču, kakor poročajo iz Rusije, junaške smrti poročnik Franc Radej, poveljnik stotnije nekega pešpolka in sin veleposestnika Ivana Radeja iz Celja. Njegova dva brata dr. Vane Radej in Anton Radej se nahajata tudi na bojišču. Čislani rodbini na bridki izgubi iskreno sožalje!

Ljubno v Sav. dolini. Po 21. mesecih se je zopet oglašil iz ruskega ujetništva vojak Gregor Rožnik. Zadnjikrat je pisal dne 22. oktobra 1914 in potem se ni več oglašil. In sedaj piše, da je zdrav.

Zadnja poročila došla v petek dne 18. avgusta.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. avgusta.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Armadna fronta generala kavalerije nadvojvode Karola: Na ozemlju Capul je bila zavzeta Stara Občina. Južno od Moldave ter ob gornji Bistrici so se izjalovili ruski sunki. Sicer ni bilo na tej armadni fronti razven včerajšnjih napadov pri Horozanki nobenih posebnih dogodkov.

Armadna skupina generala-feldmaršala plem. Hindenburga: Pri armadi generalnega polkovnika pl. Böhm-Ermolli je prišlo včeraj med Perepelniki in Piemiaki do najsilovitejših bojov. Sovražnik je tiral skozi več kakor 12 ur neprestano svoje množine čet proti našim postojankam. Večina napadov je bila že pred našimi ovirami odbita. Kjer se je sovražniku posrečilo, začasno, kakor pri Manajovu, vdreti v naše jarkove, je bil od naših rezerv vržen nazaj. Zmagonosno odvrčanje ruskega sunka je ravno tako zelo pripisati izbornemu delovanju nemških in avstro-ogrskih baterij, kakor junaškemu zadržanju infanterije, zlasti zahodno-ogrskih polkov št. 12 (Komarno) in št. 72 (Požun). Naše izgube so malenkostne, sovražnikove pa izvanredno težke. Dalje proti severu nič pomembnega.

Italijansko bojišče.

Dočim so včeraj omejili Italijani svoje delovanje na živahni artilerijski ogenj na fronti med Plavami in reko Vipavo — so med to reko in Opattjem selu petkrat v globokih vrstah napadli naše postojanke. Samo na enem mestu so naše čete sovražnika v boju iz bližine vrgle nazaj. Sicer so pa bili njegovi navalni s posebno težkimi izgubami že v našem ognju odbiti.

Na tirolski fronti so se izjalovila manjša sovražna podvzeta na goro Piano in Civaron.

Balkansko bojišče.

Razven navadnega vojnega delovanja ob spodnjem toku Bojuze nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Bombe na Benetke.

Kot odgovor na napad sovražnih letal na Trst je v noči od 16. na 17. avgusta napadel oddelek naših letal Benetke. Izdatno je metal težke in lahke vžigalne bombe na kolodvor, skladišče, orožarno, in na vojaške naprave. Bombe so polno zadele ter povzročile velik požar v kolodvorskih skladiščih.

Drug oddelek naših letal je uspešno napadel notranjo luko Gradež, eno baterijo ob spodnji Soči in vojaške naprave pri Tržiču. Kljub hudemu obrambnemu ognju so se vrnila vsa naša letala nepoškodovana.

Mornariško poveljstvo.

Rumunija se odloči dne 28. avgusta?

Dobropoučeni budimpeštanski listi poročajo, da se bo Rumunija v najbližjem času odločila. V informiranih dunajskih krogih se smatra 28. avgust za kritičen dan. Debeli, črni oblaki se zbirajo nad Rumunijo. Vsakdo čuti, da so trenutki težki in resni.

„Deutschland“ in „Bremen“.

Na Dunaj so došla zasebna poročila, da se je P-čoln „Deutschland“ srečno vrnil v Bremen, in da je „Bremen“ došel v varno ameriško pristanišče.

Španska in Portugalska.

Curiah, 17. avgusta.

Portugalska je na pritisk Anglije zbrala ob španski meji 60.000 mož. Četverosporazum bi rad nahujskal Špansko in Portugalsko v bojni metož. Anglija bi na to pod pretvezo „posredovanja“ zasedla špansko in portugalsko obrežje. Zdi se, da so trezni portugalski krogi spoznali črne angleške naklepe in svariijo vlado, naj ne stopi z orožjem na stran četverosporazuma, čeravno je Španska odločno na avstrijski strani.

Potres v Italiji.

Dne 16. avgusta po noči je bil v Srednji Italiji močan potres in sicer v okrožju mest Jakin, Bolonja, Florenca, Ferrara, Rimini, Pesaro itd. Ljudstvo je bežalo na prosto. Potresni sunek je bil tako močan, da se je železniška črta Rim—jađranska obal na mnogih mestih popolnoma zrušila. Promet je na tej črti za več tednov ustavljen.

Spopad med Kitajci in Japonci.

Japonci bi radi v kalnem ribarili. Japonski agenti, ki jih je na Kitajskem vse polno, povzročajo nemire in na vse mogoče načine izzivajo Kitajce. — Tako je prišlo dne 13. avgusta v kitajskem mestecu Chenghiantaung do resnega spopada med Kitajci in Japonci. Radi drznega nastopa nekega japonskega uradnika ga je kitajski vojak ustrelil. Oddelek japonskih vojakov, ki je bil v tem mestu, je nato začel streljati na vojašnico, kjer so bili Kitajci. Vršil se je boj, v katerem je padlo okrog 50 Kitajcev in približno toliko Japoncev. Boj je trajal pozno v noč in se je končal še le, ko je kitajski guverner zapovedal Kitajcem, naj ustavijo ogenj.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 87:

Ujeto moštvo:

Semenič Janez, častniški sluga, Ljutomer (A-latyr, Simbirsk, Rusija); Seršen Alojzij, četovodja, Ljutomer (Kaahka, Rusija); Sitar Franc, Ptuj (Nižni-Novgorod); Skocaj Franc, poddesetnik, Sv. Vid, Slovenjgradec (Kaahka, Rusija); Skok Franc, Bočana (Orenburg, Rusija); Skok Valentin, Šmartno pri Celju (Orenburg, Rusija); Šmerc Alojzij, Trbovlje, (Čikišljar, Transkaspjsko, Rusija); Smid Fr., Jurkloster (Forte Begato, Italija); Soban Janez (Rocca di Scandiano, Italija); Spitaler Jernej, Sv. Kristof, (Lukujanov, Nižni-Novgorod, Rusija); Spitaler Martin, Sv. Kristof (Forte Begato, Italija); Srnovrčnik Martin, Mozirje (Kaahka, Rusija); Stanovšek Fortunat, Šostanj (Kaahka, Rusija); Stemberger Anton, (Seras, Rusija); Stifter Martin, Solčava (Orenburg, Rusija); Stojnšek Franc, Sv. Florijan, Ptuj (Lajzev-

Kazan, Rusija); Strojanski Marko, Braslovce (Kaahka, Rusija); Stumberger Filip, Ptuj (Forte Begato, Italija); Švajgl Mihael, Ptuj (Forte Ratti, Genova); Svenšek Jakob, Podlehnik, Ptuj (Kaahka, Rusija); Svetina Janez (Skobelev, Ferghana, Rusija);

Terglav Matija, Polzela (Forte Begato, Italija); Tevž Jožef (Maddaloni, Italija); Toplak Janez, Ptuj (Skobelev, Ferghana, Rusija);

Učakar Anton, poddesetnik, Sv. Krištof, Celje, (Serahs, Transkaspisko, Rusija); Ukmar Jožef, (Rusija, Moskva); Umek Jožef, Novacerkev, Celje (Rusija, Orenburg); Urh Janez, Slovenjgradec (Serahs, Transkaspisko, Rusija);

Večaj Anton, desentnik, Sv. Pavel (Kaahka v Rusiji); Veljak Viktor (Merv, Rusija); Verbanc Karol (Merv, Rusija); Verhovnik Franc, Konjice (Maddaloni, Italija); Vertačnik Anton, Mozirje okolica, (Rusija); Vidož Jožef (Rusija); Vodoučnik Egidij, Velenje (Kaahka, Rusija); Vodušek Franc, Slatina, (Skobelev, Ferghana, Rusija); Volavšek Franc, Brežice (Kaluga, Rusija); Votter Martin, poddesetnik, Sv. Martin, Celje (Obojan, Kursk, Rusija); Anton Vouk, Brežice (Jelabuga, Rusija); Vratoša Gašpar, Ljutomer (Skobelev, Rusija); Vezovnik Ciril, Remšnik (Uusija); Volmut Janez, poddesetnik, ptujska okolica (Kaahka, Rusija);

Zagoričnik Adolf, Sv. Janž na Vinski gori, (Kaluga, Rusija); Zagožen Franc, desentnik, Vransko (Kaahka, Rusija); Zajc Janez, poddesetnik, okolica celjska (Posselok, Melničny, Rusija); Zakšek Martin, Brežice (Obojan, Kursk, Rusija); Zalezina Alojzij, Sv. Krištof, Celje (Forte Begato, Italija); Zaspan Ignac, Ptuj (umrl v Palmanovi, Italija); Janez Završek, Slivnica (Čistopol, Kazan, Rusija); J. Zemljak, Brežice (Kaahka, Rusija); Zimolo Alojzij, (Forte Begato, Italija); Žmavc Jakob, Ptuj; Žmavc Janez, Brežice, Bizeljsko (Vladimir, Rusija); Žnidar Alojzij, Frankolovo (Savona, Italija); Zupan Franc, Sevnica (Lukujanov, Nižni-Novgorod, Rusija); Zupan Leopold, Jurkloster (Rusija); Zupanek Rudolf, celjska okolica (Kaahka, Rusija).

Domobranski pešpolk štev. 26:

Ujeto moštvo:

Alekšič Janez, ptujska okolica; Anderlič Fr., Ljutomer; Artnak Janez, Brežice (Simbirsk, Rus.); Babič Janez, poddesetnik, Ljutomer (Kazan, Rusija); Babič Jurij, Brežice (Merv, Rusija); Bezjak Anton, poddesetnik, ptujska okolica (Kara-Kalla, Rusija); Bezjak Franc, desentnik, Hajdin (Krasno-Ufimski, Perm, Rusija); Bezjak Janez, Pobrež (Castello Brescia, Italija); Bezjak Janez, Kamensčak (Rusija);

Caf Janez, Sv. Jurij v Slov. gor. (Rusija); Čehle Janez, poddesetnik, Brežice (Rjezan, Rusija); Čepek Franc, Kostrivnica (Moskva, Rusija); Černele Janez, Brežice (Kovrov-Vladimir, Rusija); Česek F., Brežice (Astrahan, Rusija); Cidin R. (Sengili); Čmrekar, Ljutomer (Moskva, Rusija); Čuješ Franc, celjska okolica (Merv, Rusija); Čuk Franc, ptujska okolica (Rusija);

Dernkovič Janez, Bizeljsko (Rusija); Dolinšek Matija, Sv. Krištof (Novo-Nikolajevsk, Rusija); Domanko Janez, Marenberg (Rusija);

Fasching Janez, poddesetnik, Radgona (Castello Brescia, Italija); Ferezin Janez (Orenburg, Rusija); Fortmüller Jožef, desentnik, Radgona (Moskva, Rusija);

Gabrič Rihard (Kungur, Perm, Rusija); Gaiser Jurij, Ptuj, (Kvalinsk, Rusija); Galle Jožef, Trbovlje (Ceboksary, Kazan, Rusija); Germušek Jurij, Brežice (Lukujanov, Rusija); Glaser Andrej, Ruše, (Penza, Rusija); Glavnik Janez, Ljutomer (Charkov, Rusija); Gorjup Franc, okolica Ptuj (Lgov, Kursk, Rusija); Gračun Janez, celjska okolica (Rusija); Grobler Franc, Sv. Jurij ob Taboru (Penza, Rusija); Gutman Jožef, poddesetnik, Radgona (Jelabuga, Rusija);

Horvat Martin, desentnik, Ljutomer (Rusija);

Jager Jožef, Jelše (Merv, Rusija); Jager Lovro, Kostrivnica (Razdolnoje, Rusija); Jagodič Janez, Sv. Martin, Celje (Tula, Rusija); Jagodič Jožef, desentnik, Sv. Peter na Medvedovem selu (Rusija); Jakop Franc, Frankolovo (Rusija); Javeršek Janez, (Chvalinsk, Rusija);

Ketiš Franc, Maribor (Sudogda, Vladimir, Rusija); Klopč Aleksander (Rusija); Klemenčič Jožef, desentnik, Sv. Marjeta na Pesnici (Penza, Rusija); Klicek Anton, Maribor (Chvalinsk, Rusija); Kohn Blaž, okolica Maribor (Vladimir, Rusija); Kokot Janez, poddesetnik, Ptuj (Sengiley, Rusija); Kokot Janez, Turškivrh (Moskva, Rusija); Kolman Ferde, (Rusija); Komauer Franc, Slivnica, (Orenburg, Rusija); Kompolšek Avgust, stotnijski trobentač, Celje, Sv. Jurij (Nožni-Novgorod, Rusija); Koren Avgust, Konjice (Spaskoje, Rusija); Korošek Martin, poddesetnik, mariborska okolica (Tambov, Rusija); Kozel Janez, ptujska okolica (Moskva, Rusija); Kovačič Janez, četovodja, Poličkivrh (Rusija); Kozar Tomaž, (Nižni-Novgorod, Rusija);

(Dalje sledi.)

URE

Črna posrežba

Velika zaloga ur, drobnosti, srebrne in optične ur po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Hrust, sesla, rastenj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 200
Prisna srebrna ura	K 700
Original omega ura	K 240
Košljaka ura	K 100
Budilka s klasta	K 30
Poradni pretani	K 20
Srebrna verižica	K 20

Vsebine jamstvo.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

uraz in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujete zlatnine in srebro.

2 dijaka

za nižje gimnazijske razrede sprejme na hrabo in stanovanje gleda slovenska obitelj v Mariboru. Več pove uprava lista.

Instruktorja

za gimnazijca 2. razreda se takoj sprejme. Več upravnistvo lista.

Učenec

Močnega učenca sprejme mizarški mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Vina in sadni mošt od 56 l. naprej vse hrške od 5 kg naprej in novi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisl vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjedravorgrad. 448

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večja trgovske korespondenije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenangasse 20, Maribor. 505

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež, ter sploh vse deželne pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov.

Gostilna

nasproti glavnemu mariborskemu kolodvoru, enonadstropna, s sobami za tujce, velikim in senčnatim vrtom za goste, velikim dvoriščem, lepimi kletmi, v hiši je pekarija, ki se tudi lahko uporabi za mesnico se iz zdravstvenih ozirov lastnika prav pocieni proda. Vpraša se pri lastniku Jožef Kukovič, Tegetthoff-ova ulica št. 53, Maribor.

Aloiz Senčar,

trgovec s špecerijskim blagom in z deželnimi pridelki v Ptuj

sprejme trgovine izučeno blagajničarko, ki je sposobna tudi za knjigovodstvene in korespondenčne posle.

Pisanim ponudbam naj se priložijo spričevala in fotografija; tudi naj se stavijo zahteve glede plače.

Sida-med, ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom.

Ceneno, izborno, okusno hranilo je Sida-med, napravljen iz umetnega medu. Med je bil dosedaj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se uživa lahko vsaki dan, osobito kot maža za kruh mesto dragega surovega masla, s čimer se doseže jako znaten prihranek. Nadomešča mnogo druga draga jedila. En zavojček velja 35 vinarjev. Sida umetni malinji prašek (1 zavojček velja 40 vin.) služi v izdelavo 1½ funta izvrstne malinje marmelade, kakor tudi kot nadomestilo za naravni malinji sok. Sida šumeči limonadni prašek (1 zavojček velja 40 vin.) da tri do štiri kupice izvrstne žejo tešče ozvežujoče pijače. Neobhodno potrebno za vojake, izletnike in za domačo rabo. Ena sama poskušnja Vas bo o tem prepričala. Dobiva se pri razpošiljalnici JOSIP BERDAJS, Ljubljana 13, Zeljarska ulica. Pošlja se najmanj po povzetju ali če se pošlje denar naprej za K 2.—

Za trgovce ugodna prilika z popustom.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzljavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlt. župnijske urade: spovedne in misijske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge uradne zavitke, oznanila, napise, razglašne, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računke zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta štev. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatlic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, skapulirji. — Stambilije za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Ugodna prilika!

Zaradi odhoda k vojakom prodam po nizki ceni večjo zalogo odprtega čaja Souchory, Caylon in Kaiser-Melange.

Anton Močnik,
Celje.

Od vojaške oblasti imenovani komisijonar za nakupovanje sena in slame za brežiški, kozjanski in sevniški okraj kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melle šte. 29.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina specerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

MLINAR

se sprejme za dober mezdni mlin v lepem kraju Spod. Štajerske, Ponudniki s kapitalom kateri bi se investirali v prenovitev in povečanje, imajo prednost.

Ponudbe pod **MLINAR POSLOVODJA** na upravo tega lista.

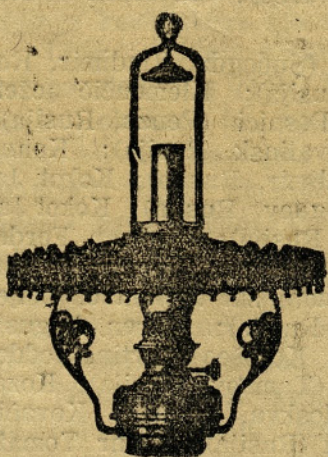
Naznanilo.

Ker se nahaja v mlinu podpisanega preveč žita in vsled pomanjkanja vode, sem prisiljen svojim cenj. odjemalcem naznaniti, da podpisani mlin za mesec avgust 1916 ne bo prevzel za zmletje nobenega žita.

Spielfeld — Strass — mlin.

NADMLINAR,

Ugodna prilika!

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

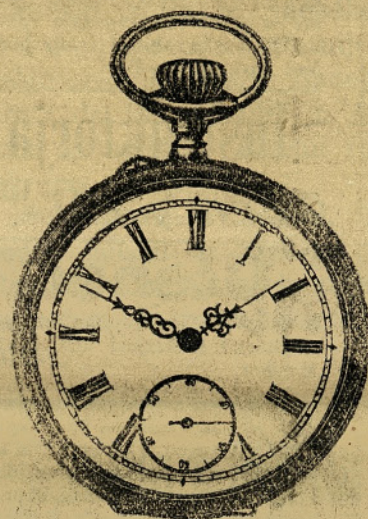
Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 3 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Novozidana hiša

z dvema nadstropjema, z velikim vrtom ob vznožju Semeringa se vsled smrti lastnika poceni prodaja. Hiša je pripravna za zasebno rabo kakor tudi za letovišcarje ki so tukaj pozimi in poletu. Ponudbe pod **H. F. D.** na upravo lista. 521

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo, navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne polčnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na danom mestu, za knjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na knjižbo sploh po 5%, za knjižbo in poročstvo po 6%, in za osebe kredit po 6%. Nadob. izplačevanje na zastavo vrednostnih papirjev. Delovanje pri vseh umarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov. Za posojila ne presega 7 kren. Prošnje za knjižbo dela posojilnica brezplačno. Zanka, da se kolke.

Uradne ure

so vsako teden in četrti od 9. do 12. ure dopoldne in vsak sobota od 9. do 12. ure dopoldne. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 5. do 6. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)